

multifunctional Farming for the sustainability of European Agricultural Landscapes

Project №: 2016-1-SK01-KA202-022502

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Kmetijska krajina – priložnost za diverzifikacijo dejavnosti na kmetiji

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Opis modula

Pregled: Ta modul pojasnjuje, kako bi lahko znanje o krajinskih vrednotah evropskih kmetijskih krajin (EAL) odprlo nova obzorja za vzpostavitev kmetij, ki opravljajo različne nekmetijske dejavnosti in s tem uresničujejo večfunkcijsko kmetijstvo. Ozaveščenost kmetovalcev in ostalih deležnikov o vrednotah kmetijske krajine pripomore k spopadanju z izvivi Evropske konvencije o krajini (CoE, 2000).

- Učni cilji

Znanje

- ✓ Razumevanje tipologije EAL in njihovih atributov, ki privedejo do multifunkcionalnosti EAL
- ✓ Know-how za uporabo multifunkcijskih dejavnosti znotraj različnih EAL

Skills

- ✓ Prepoznavanje krajinskih tipov – EAL in vrednot različnih EAL in njihovih krajinskih značilnosti.
- ✓ Prakticiranje multifunkcijskega kmetijstva v povezavi z značilnostmi določene EAL
- ✓ Zagotavljanje ustreznega vzdrževanja EAL, ohranjanje vednot EAL in izboljšava njihove kakovosti.

Odnos

- ✓ Ozaveščenost za izboljšanje kakovosti in vzdrževanja EAL na trajnostni način z ohranjanjem krajinskih značilnosti.

[Moduli za usposabljanje so povezani z Zbirnim poročilom - Študijskimi primeri - E-atlas.](#)

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Index

- Mednarodni kontekst EAL predstavljen v študijskih primerih
- EAL predstavljene v študijskih primerih
- Nacionalni kontekst EAL predstavljenih v študijskih primerih
- Napredno multifunkcijsko kmetovanje na osnovi EAL vrednot
- Privlačna krajina kot rezultat multifunktionalnega in trjnostnega kmetovanja in kot sredstvo bodočega razvoja podjetništva.
- Vzdrževanje in ohranjanje vrednot EAL
- Sharing and distribution knowledge on EALs values Delitev in razdelitev vedenja o vrednotah EAL

Mednarodni kontekst EAL predstavljenih v študijskih primerih

Zakaj kmetovalci potrebujejo znanje o različnih EAL?

Pričakovano znanje

- Najti navdihujanje ideje v študijskih primerih znotraj istih EAL
- Poznati potencial krajin za vzpostavitev določenih nekmetijskih dejavnosti na kmetijah
- Spopadati se z naravnimi danostmi in omejitvami z uporabo tradicionalnih agrotehničnih ukrepov za boljšo rodovitnost in trajnost kmetijstva ob hkratnem vzdrževanju naravne in kulturne dediščine

Cilj izboljšanje kakovosti krajine

Mednarodni kontekst omogoča mednarodno izmenjavo znanja

Napredno multifunkcijsko podjetništvo

Trajnostno kmetijstvo, ki temelji na podedovanem znanju prenesenem v moderno kmetijsko prakso

EAL višje kakovosti omogoča več priložnosti za širitev poslovanja in diverzifikacijo na podeželju.

Mednarodni kontekst EAL predstavljenih v študijskih primerih

Zakaj kmetje potrebujejo znanje o različnih EAL?

Razumevanje značilnosti EAL

Tipične lastnosti = podobnosti

Kmetija skrbi za tipične attribute EAL in te podobnosti omogočajo dovoljujejo primerjave z ostalimi kmetijami po Evropi

Kmetija izvaja multifunkcijske dejavnosti primerljive na mednarodnem nivoju znotraj iste EAL

Manj rodovitna zemljišča, ki niso primerna za poljedelstvo ali pridelavo sena
Paša na travinju s pašno živino
Reja konj
staje

Različne lastnosti = razlike

Rastejo iz posebnih kmetijskih dejavnosti povezanih z naravno, kulturno in zgodovinsko dediščino in/ali krajinsko identiteto, ki ima vrednost na nacionalnem ali mednarodnem nivoju

Kmetija je edinstvena entiteta, ki izvaja individualne multifunkcijske aktivnosti, ki so lahko zanimive za druge kmetije.

Primer EAL: Paša

Nomadski sistemi paše v gorah

Ekstenzivna paša v NATURA 2000 habitatih in drugih zaščitenih območjih

Pašniki na poplavnih obrečnih ravnicah z namočenimi zemljišči

Pašni sadovnjaki

EAL predstavljene v študijskih primerih

Dehesa

*Mª Jesús
Gualda (ES)*

Krajina delt

*Jesús Villena
(ES)*

**Nasadi in
rastlinjaki**

*Francisca
Ruiz Requena
(ES)*

Višavje

*Emiliano
Brandimarte Az.
Agr. (Sibillini
Ranch)
(IT)*

[Pojdi na E-Atlas za EALs definicije](#) [Poglej podrobne značilnosti EAL v študijskih primerih!](#)

EALs predstavljene v študijskih primerih

Graditz
Stud
Farm (DE)

Bio-
Saalberghof
Berghaus
(DE)

Farm
Crone
(DE)

Kmetijska zemljišča

Haetteli farm (DE)

Inmaculada Jiménez - a
beekeeper (ES)

Včelí kraj
(SK)

Farma pod
Melichovou
skalou (SK)

Farma
Etelka
(SK)

[Pojdi na E-Atlas za EALs definicije](#) [Poglej podrobne značilnosti EAL v študijskih primerih!](#)

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

EAL predstavljene v študijskih primerih

Travniki

Maridiana (IT)

Polja

Farm of Joseph Lehmenkühler (DE)

Semi-bocage

Farm of Joseph Lehmenkühler (DE)

Farma AFRA Odorica (SK)

Aboca (IT)

[Pojdi na E-Atlas za EALs definicije](#) [Poglej podrobne značilnosti EAL v študijskih primerih!](#)

EAL predstavljene v študijskih primerih

Sadovnjaki

Haetteli
Farm
(DE)

Eredi Gradassi Andrea s.s. (IT)

Bodegas Nestares Rincón (ES)

Jesús
Villena
(ES)

Esteban Moya (ES)

[Pojdi na E-Atlas za EALs definicije](#) [Poglej podrobne značilnosti EAL v študijskih primerih!](#)

EAL predstavljene v študijskih primerih

Paša

Maridiana (IT)

BioLiebert - organic farm of the Liebert family (DE)

Marekov Dvor (SK)

Gregor Gomol (SI)

[Pojni na E-Atlas za EALs definicije](#) [Poglej podrobne značilnosti EAL v študijskih primerih!](#)

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

EAL predstavljene v študijskih primerih

Torre Colombaia (IT)

Podeželska območja

The Farm Vrhovc (SI)

Farm Crone (DE)

Marijan Bavcon (SI)

[Pojdi na E-Atlas za EALs definicije](#) [Poglej podrobne značilnosti EAL v študijskih primerih!](#)

EAL predstavljeni v študijskih primerih

Terasaste krajine

Esteban Moya (ES)

Eredi Gradassi Andrea s.s. (IT)

Farma AFRA Odorica (SK)

[Go to E-Atlas to read the EALs definitions!](#) [Check detailed characteristics of EAL in case studies!](#)

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

EAL predstavljene v študijskih primerih

Vinogradi

Bodegas Nestares Rincón (ES)

Srečko Trbižan (SI)

Gozdni travniki

Caprinatura SL (ES)

Torre Colombaia (IT)

[Pojdi na E-Atlas za EALs definicije](#) [Poglej podrobne značilnosti EAL v študijskih primerih!](#)

Nacionalni kontekst EAL predstavljen v študijskih primerih

Podatkovna zbirka EAL, ki je bila razvita pri EUCLAND (Pungetti & Kruse, eds., 2010; Kruse et al., 2011) je bila dopolnjena z nacionalnimi tipi kmetijskih krajin.

From European to local landscapes

geographic identification is important

5 basic landscape types in Europe

Meeus, J.H.A. (1990): „Pan-European landscapes“. Landscape
and Urban Planning, Vol. 31, Issues 1-3: p 57-59.

Corine Land Cover Map 2006 - 44 land cover types in Europe

<http://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover>

EUCALAND glossary - 44 typov European types of agricultural landscapes

integrated into

national typologies

national typologies

national typologies

- *Primarily, the application of classifications including aspects of landscape values, traditions, and heritage and these which are available through WMS connectors or public maps.*

[Preberi več o krajinskih tipih v Zbirnem poročilu p. 39-43!](#)

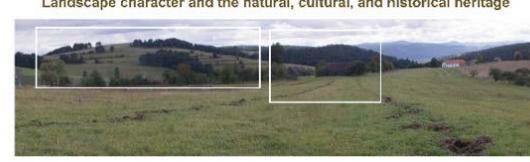
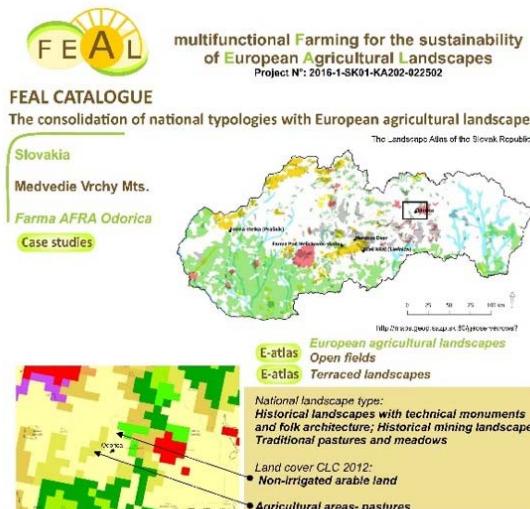
NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Nacionalni kontekst EAL predstavljen v študijskih primerih

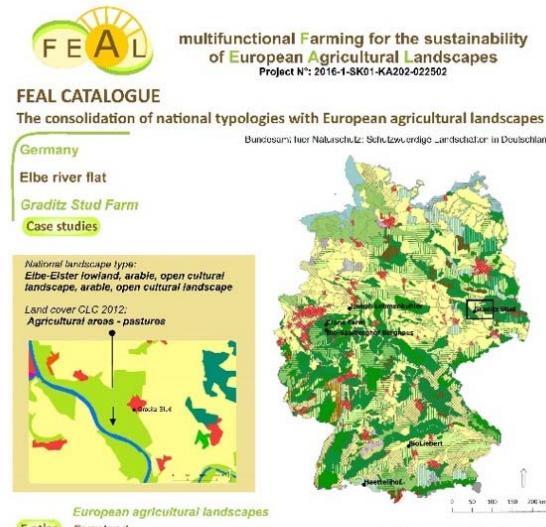
Razvrstitev evropskih in nacionalnih krajin je razvidna iz interaktivnih pdf, ki so bila razvita posebej za vsak študijski primer in kažejo na veliko različnost EAL in njihove posebne karakteristike.

Slovaška

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union
EUCALAND HOF UND LEBEN COAG BIOTERNSKI ELO
This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Nemčija

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union
EUCALAND HOF UND LEBEN COAG BIOTERNSKI ELO
This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

[Nauči se uporabljati interaktivne pdf-je in E-Atlas!](#)

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Nacionalni kontekst EAL predstavljen v študijskih primerih

Razvrstitev evropskih in nacionalnih krajin je razvidna iz interaktivnih pdf, ki so bila razvita posebej za vsak študijski primer in kažejo na veliko različnost EAL in njihove posebne karakteristike.

Spain

FEAL
multifunctional Farming for the sustainability
of European Agricultural Landscapes
Project N°: 2016-1-SK01-KA202-022502

FEAL CATALOGUE
The consolidation of national typologies with European agricultural landscapes

Spain

The Sierra Mágina Natural Park

Esteban Moya

Case studies

Atlas of the Landscapes of Spain

E-atlas
Orchards
E-atlas
Terraced landscapes

National landscape type: Mountainous massifs and high ranges of Subbetic-Prebetic Mountains, mountain ranges of the Betic Mountains

Land cover CLC 2012:
• Olive groves

Landscape character and the natural, cultural, and historical heritage

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

EUCALAND HOF LIND LEBEN UN PROAG BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO GAL ELO

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Italy

FEAL
multifunctional Farming for the sustainability
of European Agricultural Landscapes
Project N°: 2016-1-SK01-KA202-022502

FEAL CATALOGUE
The consolidation of national typologies with European agricultural landscapes

Italy

The plateau of Castelluccio di Norcia

Emiliano Brandimarte Az. Agr. (Sibillini Ranch)

Case studies

Administrative units of the central and northern part of Italy

Zoning of the rural areas

Base map: https://www.openstreetmap.org/wikimap

E-atlas
Highlands [EN]
E-atlas
Meadow [EN]

Administrative unit: Region: Umbria; Province: Perugia; Municipality: Norcia

Land cover CLC 2012:

- Agricultural areas - non-irrigated arable land;
- Forest and semi natural areas - scrub and/or herbaceous vegetation associations, natural grasslands;
- Agricultural areas - pastures

Landscape character and the natural, cultural, and historical heritage

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

EUCALAND HOF LIND LEBEN UN PROAG BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO GAL ELO

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Nauči se uporabljati interaktivne pdf-je in E-Atlas!

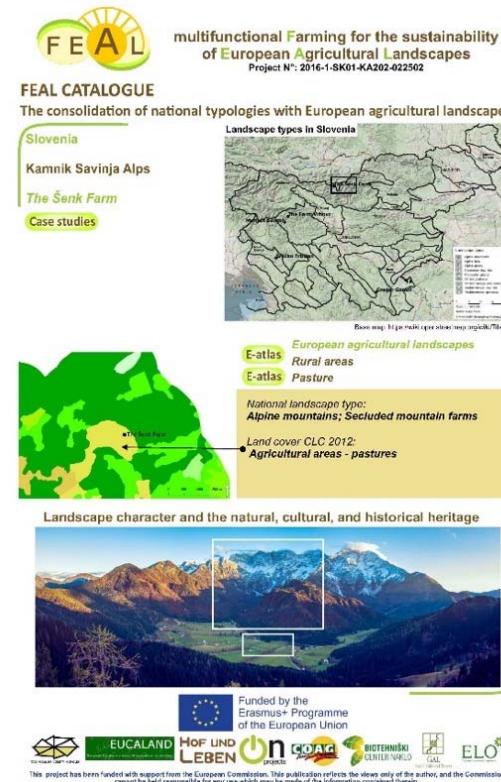
NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Nacionalni kontekst EAL predstavljen v študijskih primerih

Razvrstitev evropskih in nacionalnih krajin je razvidna iz interaktivnih pdf, ki so bila razvita posebej za vsak študijski primer in kažejo na veliko različnost EAL in njihove posebne karakteristike.

Slovenija

The image shows the FEAL Catalogue for Slovenia. At the top, there is a logo for FEAL (multifunctional Farming for the sustainability of European Agricultural Landscapes) and Project N°: 2016-1-SK01-KA202-022502. Below the logo, the title "FEAL CATALOGUE" is displayed, followed by the subtitle "The consolidation of national typologies with European agricultural landscapes". A sidebar on the left lists "Slovenia", "Kamnik Savinja Alps", "The Šenk Farm", and "Case studies". To the right of the sidebar is a map of Slovenia titled "Landscape types in Slovenia". Below the map is a detailed inset map of the Kamnik Savinja Alps area, showing "European agricultural landscapes", "Rural areas", and "Pasture". A callout box highlights "National landscape type: Alpine mountains; Secluded mountain farms" and "Land cover CLC 2012: Agricultural areas - pastures". At the bottom of the page, there is a photograph of a mountain landscape with a valley, and logos for various partners: EUCALAND, HOF LIND LEBEN, COAG, BIOTERRAIN, and ELO. A small text at the bottom states: "Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union" and "This project has been funded with support from the European Commission. The publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained herein".

[Nauči se uporabljati interaktivne pdf-je in E-Atlas!](#)

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Napredno multifunkcijsko podjetništvo na osnovi vrednot EAL

Zakaj naj kmetje poznajo naravne, kulturne in zgodovinske značilnosti EAL?

Naravno okolje

- Osnovne omejitve in prednosti

Zgodovinske oblike rabe tal in kulturna tradicija

- Tradicionalne in krajinske identitete

Sistem znanja o krajini, ki ga prevzemamo od predhodnih generacij je zelo pomemben za sedanje upravljanje. Zgodovinska krajina je bila multifunkcionalna in metode kmetovanja so bile običajno naravi prijazne in trajnostne.

Primer EAL: Terasasta krajina

Preprečevanje erozije

Veja izoliranost kultiviranih rastlin

Kamnite terase grajene z različnimi tehnikami

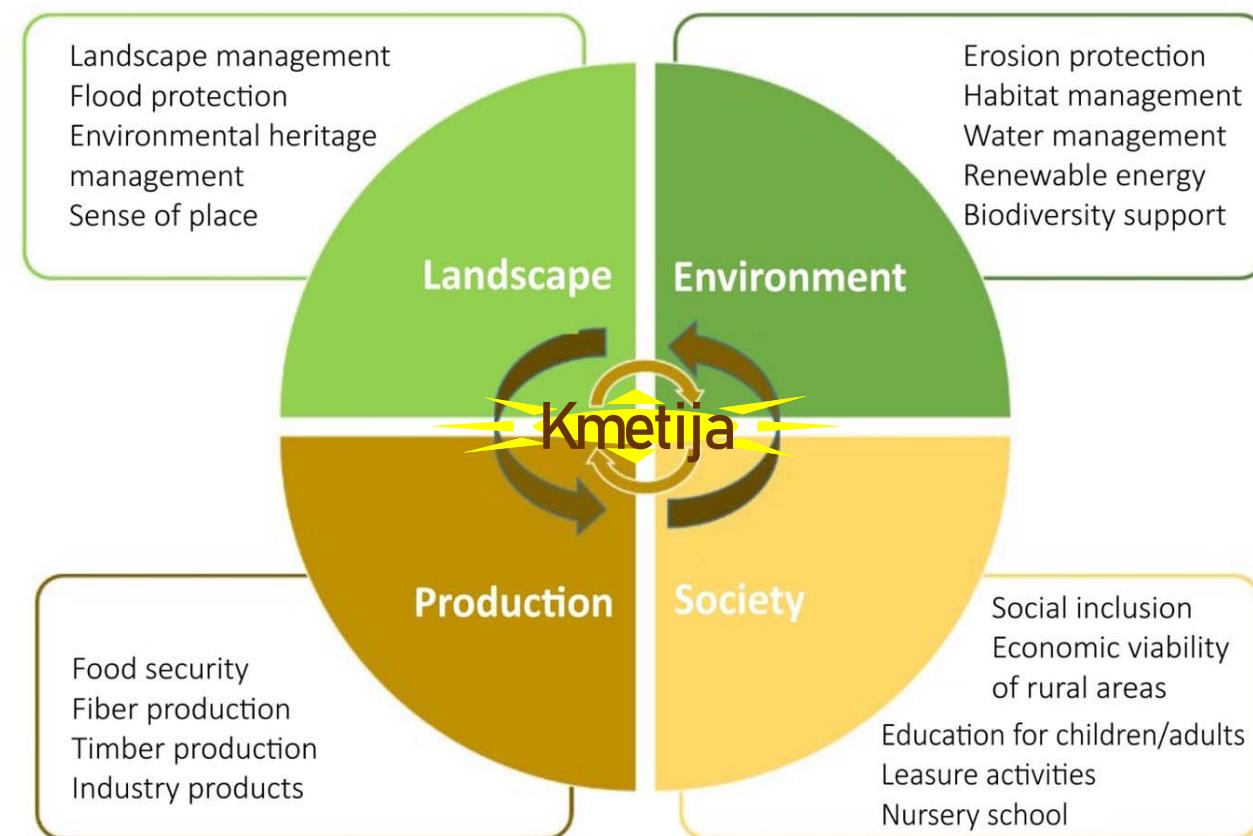
Sezonski prebivalci teras

[Več o zgodovinskem razvoju EAL lahko izveš v Zbirnem poročilu na str. 8-10!](#)

Napredno multifunkcijsko podjetništvo na osnovi vrednot EAL

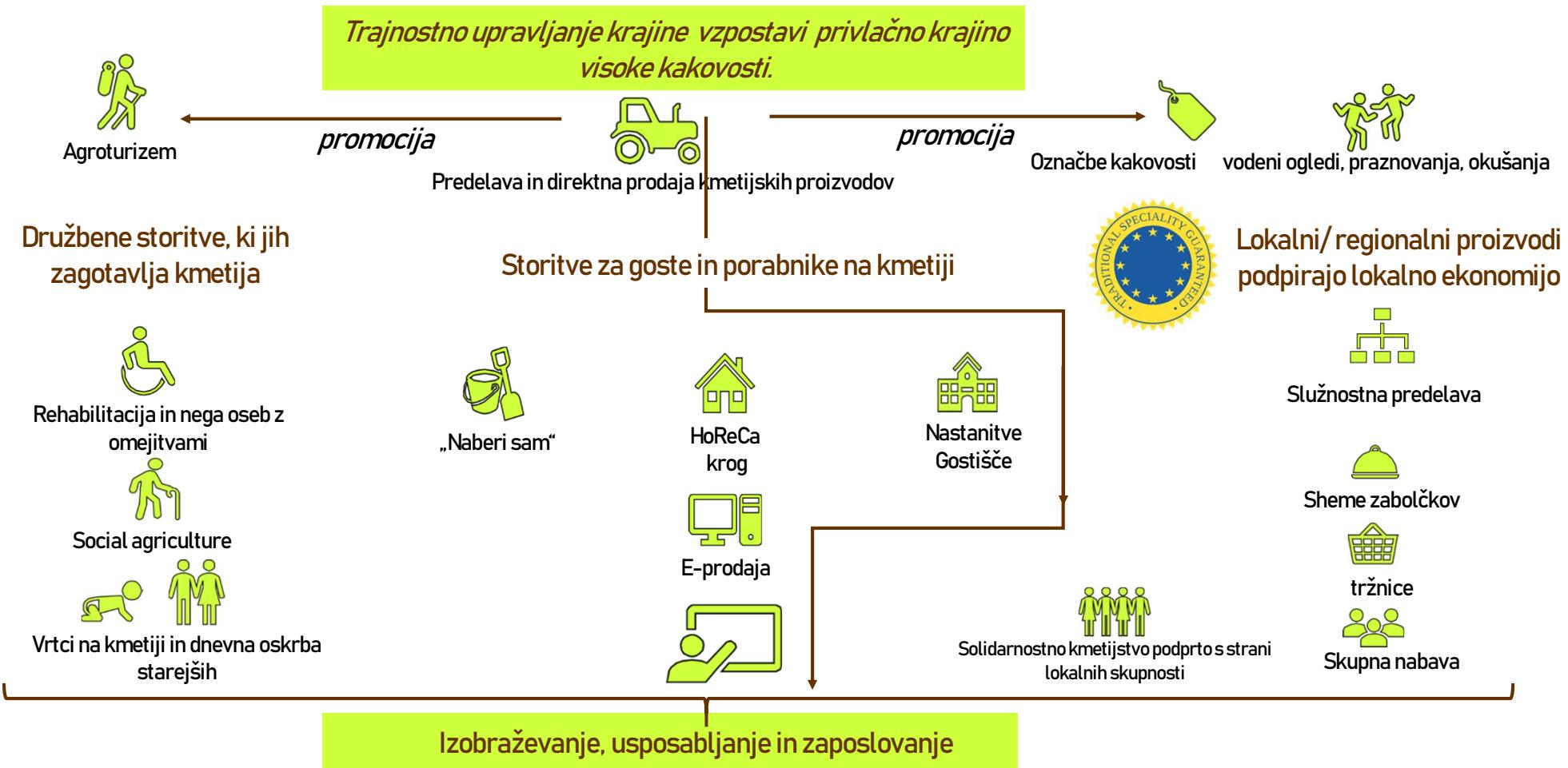
Okvir medsebojnih vplivov kmetije in krajine.

- Multifunkcionalnost vključuje diverzifikacijo virov prihodkov kmetije, kar zmanjšuje poslovna tveganja, ko se kmetija opira na alternativne vire prihodkov.*
- Multifunkcionalnost je direktno povezana z trajnostjo kmetovanja in storitvami za družbo – ekosistemskimi storitvami.*

Več o interakciji med kmetijo in njenim okoljem lahko preberete v Zbirnem poročilu, st. 21-22; 28!

Napredno multifunkcijsko podjetništvo na osnovi vrednot EAL

[Več informacij o izzivih multifunkcijskega kmetijstva v Zbirnem poročilu, st. 24-27!](#)

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Privlačna krajina kot rezultat multifunkcijskega in trajnostnega kmetovanja in kot sredstvo nadaljnega razvoja podjetništva

Prioriteta vrednot pri vzdrževanju različnih EAL

- *Ohranjanje naravne dediščine in biotske pestrosti*
- *Traditcionalna ekstenzivna paša*
- *Staje in seniki*

Višavja
Gorske krajine
travniki
pašniki
Heathland
Gozdni travniki
Dehesa

- *Krajinska raznolikost*
 - *Zgodovinske oblike vegetacije*
 - *Zgodovinski namakalni sistemi*
 - *Ljudska arhitektura*
 - Podeželje
 - Kmetijske površine
 - Semi-bocage
 - Nasadi
 - Terasaste krajine

- *Genetska raznolikost in dediščina*

Krajina Delt
Odprta polja
Sadovnjaki
Vinogradi

Ohranjene podeželske krajine pomagajo ohranjati kakovost življenja prebivalcev podeželja z vzpostavljanjem dinamičnih skupnosti in gospodarstev ter pozitivnimi vrednotami, povezanimi s takšnimi pokrajinami (Agnoletti, 2014). Podoba krajine ali enake značilnosti krajine se uporablja kot blagovne znamke izdelkov s poreklom iz določenega območja in za trženjske strategije. Strategija regionalnih blagovnih znamk, povezanih z lokalnimi proizvodi, se lahko uporablja pri vsakodnevnom trženju proizvodov v trgovinah, na festivalih ali pa se uporablja za regionalno promocijo turističnih dejavnosti (Zbirno poročilo, stran 54).

[Več informacij o izzivih multifunkcijskega kmetijstva v Zbirnem poročilu, st. 24-27!](#)

Vzdrževanje in ohranjanje vrednot EAL

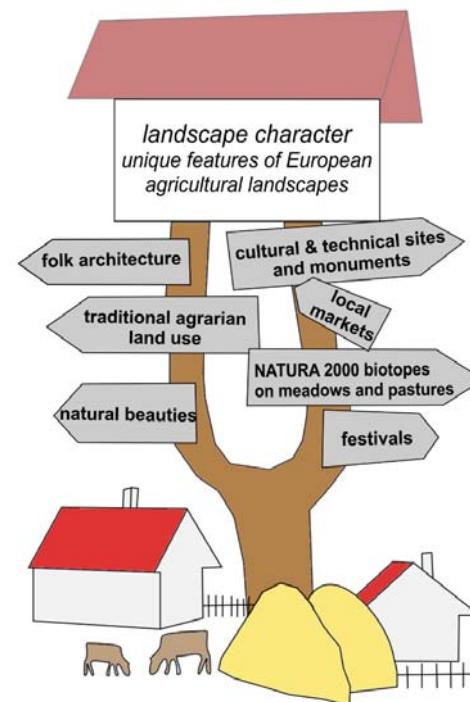
Katere značilnosti EAL naj se
ohranijo?

Lepo in privlačno

Izvirno in okusno

sproščajoče

navdihujoče

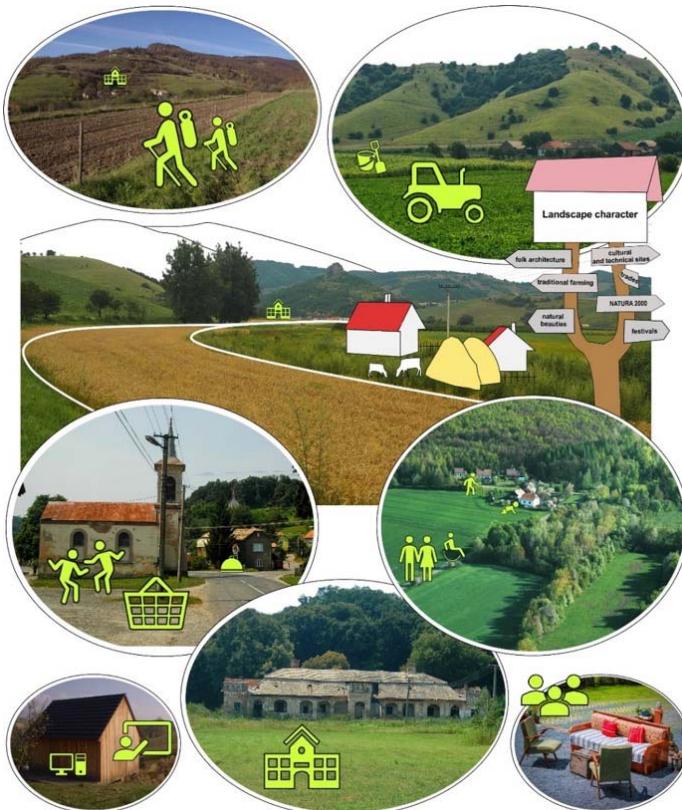
Kaj kmetija lahko storí?

- Vzdržuje tradicionalne rabe kmetijskih zemljišč
- Ohranja naravno, kulturno in zgodovinsko dediščino in krajinske značilnosti
 - Ekološko kmetijstvo
 - Pridelava lokalnih / regionalnih sort in pasem (ohranjanje genetske raznolikosti).
- Ekstenzivne, mehke dejavnosti v turizmu in družinam prijazni programi za obiskovalce kmetij.
- Koncept eko muzejev
- Uporaba high-tech in ekološko prijaznih agro-tehnologij agri-tehnologij v moderno oblikovanje krajine

[Več informacij o izzivih multifunkcijskega kmetijstva v Zbirnem poročilu, st. 52-54!](#)

Kako kmetije vzdržujejo in ohranjajo vrednote EAL

Ključna naloga je vzpostavitev kmetije kot osrednje točke poslovne in turistične infrastrukture na podeželju.

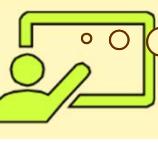

- **Naravna dediščina** ohranjanje zahteva ekstenzivne in ekološko prijazne kmetijske dejavnosti (ekološko kmetijstvo, čebelarstvo etc.).
- **Tradisionalni ekstenzivni pašni sistemi** se vzdržujejo s neprekinjeno ekstenzivno pašo ekološko občutljivih travnih površin z različnimi vrstami živali, ki odstranijo grmovje.
- **Biotska pestrost in krajinska raznolikost:** Kmetija poskrbi za stalni vegetacijsko pokritost. Na primer ; redna košnja travnikov in pridelovanje mrve.
- **Genetska dediščina in raznolikost gojenih rastlin** kmetija poskrbi za biološki nadzor nad boleznimi in škodljivci in z lokalno ekološko pridelavo.
- **Zgodovinski elementi vegetacije** vzdržuje se njihova primarna oblika s tem, da se odstrnjuje sledilke ali zasaja nove prvobitne rastline.
- **Zgodovinski namakalni sistemi** zahteva aktivno uporabo, sodelovanje lastnikov zemljišč in vzdrževanje namakalnega sistema
- **Zgodovinske umetno ustvarjene terase** na strminah zahteva odstranjevanje rastlin sledilk in obnavljanje
- **Tradisionalne staje, seniki in ljudska arhitektura** zahteva aktivno uporabo in obnovo v skladu s kulturnimi in zgodovinskimi značilnostmi, v nekaterih primerih pa prilagoditev na nove funkcije.

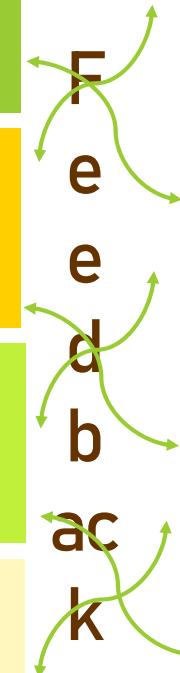
[Poiščite povezave med različnimi EAL in raznolikimi poslovnimi modeli v študijskih primerih!](#)

Delitev in širitev znanja o vrednotah EAL

Stranke, obiskovalci in njihove dejavnosti

	<i>Pohodništvo na podeželju</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Privlačen videz krajine • Zaščiteni naravni habitati • Ohranjena biološka pestrost
	<i>Kupovanje pridelkov na kmetiji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zdrava hrana, izvirni proizvodi visoke kakovosti • Podpora lokalnemu gospodarstvu (zaposlitve)
	<i>Najdejo prostor za sprostitev</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Čisto okolje • Sproščeno vzdušje na družinskih majhnih kmetijah
	<i>Poščejo kje se lahko praktično izobražujejo</i>	<p>Oblikovanje EAL kot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eko – muzeji z naravnimi vrednotami in tradicionalno rabo zemljišč; • Moderne krajine z inovativnimi eko-tehnologijami

Kako lahko kmetija širi znanje?

Virtualni vodič na mobilni napravi / turistični portali, ki delijo popotniške poti po podeželju in kmetije, ki ponujajo turistične storitve.

E-trgovina v kombinaciji z degustacijami in prireditvami na kmetiji

Seminari, delavnice za ciljne skupine.

Delavnice, seminarji, tečaji, spletni tečaji v povezavi s posameznimi deli ali Woofing programi.

[Najdi povezavo med različnimi EAL in raznolikimi poslovnimi modeli v študijskih primerih!](#)

Reference / Povezave

- Council of Europe (CoE). (2000). The European Landscape Convention, ETS No. 176. Retrieved from <http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/heritage/Landscape>
- Kruse, A., Centeri, C., Renes, H., Roth, M., Printsmaann, A., Palang, H., Jordá, L.B., Velarde, M.D. & Kruckenberg, H. (2010). Glossary on Agricultural Landscapes. Tájökológiai Lapok, Special Issue, 99-127.
- Pungetti, A. & Kruse A. (Eds.) (2010). European Culture Expressed in Agricultural Landscapes. Perspectives from Eucaland Project. Roma, Palombi Editori.

NAČELA MULTIFUNKCIJSKEGA KMETIJSTVA IN EAL

Zaključki

*Krajina se oblikuje po vrstah obnašanja, tesno povezanih s kulturo slik.
Krajine so oblikovane po navadah in nikoli prej niso bile tako močno pod vplivom videza.*

*Prof. Arch. Juan Manuel Palerm Salazar
Universidad de Las Palmas, Gran Canaria, Spain
Essey „On Silence in the Landscape“*

Trenutno stanje zdravja kmetijske krajine ne izpolnjuje merit za optimalno in ekološko rabo zemljišč v številnih regijah EU. Ta izjava velja zlasti za tradicionalno obdelane krajine, kjer je glavni problem opuščanje zemljišč. Čakanje na odločitve, ki jih prinaša zakonodaja, prinaša nenadomestljivo izgubo krajinskih vrednot in posledično motnje v ekoloških odnosih in na koncu gospodarske izgube.

Zato modul usposabljanja pojasnjuje uspešne realizacije multifunkcijskega kmetovanja na kmetijah in prinaša navdihujče ideje za druge kmetije v podobnih krajinskih tipih iz različnih evropskih držav. Zagotavlja znanja o tem, kako so lahko kmetje bolj neodvisni od nepredvidljivih naravnih razmer (nesreč) in gospodarskih ovir (na primer trgovanje z izdelki, na katere vplivajo svetovne cene), in prinaša zamisli, kako lahko multifunkcijsko kmetijstvo privede do win-win situacij, predstavljenih v šudijskih primerih. Dobro izobraženi kmetje lahko prepoznajo finančni potencial EAL in to znanje prenesejo v svoje uspešne poslovne načrte.